

Akademický text – zadání

Jaro 2024

Zadání:

Máte před sebou text, který je záměrně zbaven jistých údajů (název, abstrakt, názvy kapitol, klíčová slova atd.).

Vaším úkolem je text přečíst a podle jednotlivých dílčích úkolů

zpracovat jednoduchý soubor ve Wordu, který bude obsahovat níže uvedené části.

Pozn. Strukturujte prosím soubor podle zadaných 5 bodů (v případě bonusu 6 bodů).

Nepřikládejte žádné části původního textu, uveďte pouze odpovědi. Ty se snažte formulovat co nejpřesněji a současně stručně a hutně.

Poté text **uložte do odevzdáárny** předmětu bp4022 **do složky „Akademický text“**.

Standardní termín pro uložení je 12. 5. 2024

Struktura pro zpracování úkolu:

Uveďte své jméno a příjmení.

- 1) Navrhněte název celého textu.
- 2) Vytvořte k textu abstrakt v délce 90–120 slov.
- 3) Vytvořte klíčová slova (v počtu 5–7).
- 4) Navrhněte název pro každou z 9 oddělených částí (A-I).
- 5) Vyberte si (jednu) kteroukoli z 9 částí textu (B–I) a pokuste se v 5–7 větách shrnout její hlavní myšlenku.

Bonus (dobrovolný)

- 6) V textu je několik (v zásadě pouze drobných a formálních) prohřešků proti zásadám správného citování a práce s literaturou. Najděte je a popište.

Text - úkol

A

Tento text se zabývá motivem cesty a cíle a chápáním bariéry coby překážky, již lze pojmout buď jako výzvu k překonání či jako nežádoucí prvek, který je třeba odstranit. Některé myšlenky čerpají z článku Ivo Jirásk *Labyrint – nikoliv bariéra, ale výzva k putování* (Jirásek, 2007) a částečně se v jistém smyslu pokouší na něj volně navázat. Jirásek polemizuje s chápáním labyrintu, jakožto něčeho neprůchodného a neproniknutelného, provázeného strachem ze vstupu. V duchu myšlenek Komenského pojímá labyrint jako celý svět, který zve k poznávání, k prohlídce, k cestě. Významná část článku je věnována rozdílům mezi turistickým pojetím poznávání na jedné straně a mezi poutnictvím a putováním na straně druhé. Autor hovoří též o existenciálním vakuu panujícím v současné společnosti a o hledání cest k vyplnění této prázdnoty.

Také následující řádky využívají symbolu labyrintu, ve smyslu jakési konkrétní podoby dané cesty, a na příkladu průchodu labyrintem se pokoušejí ukázat, že dvojí možný výklad labyrintu v duchu Komenského myšlenek – vnitřní a vnější – nabývá v současnosti nových dimenzí. Problém bariéry je tu dáván do souvislosti s chápáním vztahu cesty a cíle. Stává se vlastně nosným prvkem výstavby cesty. Jirásek ve svém článku vidí labyrint jako výzvu k cestě a tuto výzvu představují právě překážky, jimiž je labyrint naplněn. Následující text se pokouší zmínit některá problematická místa labyrintu a analyzovat různé případy aplikovaných řešení z pohledu celkového dopadu na dotčeného jedince. Využívá motivy z prostředí sportu, protože právě zde je problém cesty a cíle v těsné relaci s různými možnými variantami obecného chápání vítězství a porážky. V závěrečné části se text věnuje otázce bariér v současném světě.

B

Budeme-li se pokoušet najít příčiny vzniku prvních labyrintů, nelze nechat bez povšimnutí zákoutí a labyrinty lidského vědomí. Můžeme si coby labyrint primárně vybavit architektonický počín, tedy stavbu konkrétního bludiště, ale každá takováto stavba se nejdříve musela zrodit v podobě myšlenky. Tato myšlenka představovala logický problém, jehož vytváření a posléze odhalování předcházelo samotnému vybudování bludišť a spleť propletených a nepřehledných chodeb. V současné době patří bludiště k poměrně oblíbenému typu úloh, na jejichž řešení existují mnohé teoretické postupy či přímo algoritmy. Problém způsobu přechodu mostů města Královce inspiroval Leonarda Eulera k hledání obecného řešení možnosti propojení jednotlivých bodů. To ve svém důsledku vedlo ke vzniku teorie grafů. Eulerova teorie uzlů lichých a sudých stupňů umožňuje ve své aplikaci poměrně jednoduše a především s obecnou platností analyzovat varianty různého propojení izolovaných bodů. Obor, který bývá nazýván hezkým českým slovem „domečkologie“, se zabývá kreslením obrazců jedním tahem, což není v podstatě nic jiného než propojování uzlů. To přímo souvisí s možnostmi hledání správných cest v některých bludištích. Skutečným mistrem v konstruování bludišť byl hádankář a šachista Samuel Loyd (1841–1911), který vytvořil stovky různých originálních labyrintů, v nichž se mimo jiné snažil využít principy, jež nedovolovaly obecná řešení na bázi teorie grafů. Ve dvacátém století se výrazně zapsal do teorie i praxe tvorby bludišť Američan Greg Bright. Významnou roli v teorii řešení úloh podobného typu sehrál i Čech Otakar Borůvka (Vejmola 1989). Problémem labyrintů bývá ovšem nejen jejich logické uspořádání, ale také mnoho

záměrně matoucích prvků. Velký rozdíl nalézáme mezi schopností najít teoretické řešení průchodu bludištěm a mezi realizací tohoto řešení v praxi.

C

Pravděpodobně nejstarší známou stavbou bludiště byl egyptský labyrint v Hawaře zbudovaný Amenemhetem III. před téměř čtyřmi tisíci let. Podle Hérodota měla tato stavba celkem tři tisíce místností. Nejslavnějším labyrintem, byť známým pouze z mýtů, byl zřejmě palác krále Mínoa, postavený Daidalem, jako jakési domácí vězení králova nevlastního syna Mínotaura, napůl býka a napůl člověka (Zamarovský, 1996). Struktura chodeb byla vytvářena tak, aby se sbíhaly směrem do středu, takže bylo snadné do bludiště vstoupit, ovšem komplikované dostat se ven. Při současné znalosti teorie bludišť není nijak náročné vytvořit podobný model. Zajímavější než jeho struktura je však pro nás příběh Thésea, který se dle bájného vyprávění jako první cizinec dokázal s labyrintem vypořádat, a dcery krále Mínoa Ariadny, jež Théseovi pomohla svými dary – mečem a klubkem nití. Necháme-li stranou boj s Mínotaurem, zde Théseovi pomohl právě kouzelný meč, není metoda návratu z labyrintu ve svém principu ničím nadpřirozená. Stejně tak jako nijak nadpřirozený není použitý prostředek, tedy Ariadnino klubko, které pomohlo Théseovi najít zpáteční cestu.

Oproti Jeníčkovi a Mařence, kteří sypali v lidové pohádce za sebou drobky chleba (Hrubín, 2006), použil Théseus kvalitnějšího materiálu, leč princip je stejný. Vychází z jednoduché myšlenky, že označíme-li jakýmkoli způsobem cestu bludištěm od jeho vstupu, neměl by pro nás být problém vrátit se zpět na počátek. Samozřejmě zdaleka ne všechna bludiště jsou sestrojena podle takového principu, kde se ztotožňuje počátek a cíl. Máme-li za úkol dostat se do středu či obecně do jiného než počátečního bodu bludiště, nevystačíme s Ariadniným (či podobným) klubkem.

Ovšem i v tomto případě nám může být dobrým pomocníkem svou jistotou návratu na počátek. Otázkou však zůstává, zda návrat na začátek je skutečně cestou do bodu nula. V hérakleitovském chápání myšlenky o nemožnosti vstoupit podruhé do stejné řeky se zrcadlí okolnosti této otázky. Vrátime-li se do výchozího bodu, nejsme v identické situaci s tou, která provázela počátek našeho prvního pokusu. Jednak se změnilo mnohé vnější okolnosti, jednak jsme také my bohatší o novou zkušenost, což nám dává jiné předpoklady pro další splnění úkolu. Změna vnějších okolností bývá často zaznamenávána v lidové slovesnosti, kde se přesunuje do víceméně symbolické roviny.

Například Erbenova báseň *Poklad* (Erben, 2002) nebo Jiráskovo pojetí (tentokrát jde o Aloise Jirásku) mýtu o blanických rytířích (Jirásek, 1961) navozují situaci, kdy jediný den strávený uvnitř jeskyně či hory představoval celý rok strávený venku. Pokud nezvolíme spirituální výklad a ani nebudeme chtít přisuzovat zmíněný rozpor možnosti cestování časem (podle Einsteinovy teorie relativity je stroj času v principu uskutečnitelný, pokud jde o cestování do budoucnosti), nabízí se poměrně racionální zdůvodnění různé rychlosti plynutí času na dvou rozdílných místech. Samozřejmě, kvantitativní faktor je v těchto případech determinován mírou literární obraznosti. Vzhledem k tomu, že v bludišti (zde jeskyně či hora) není běh času provázen střídáním noci a dne, je tu rychlost tohoto běhu posuzována zcela subjektivně. K tomu přispívá i to, že jsme-li zaujati řešením nějakého problému, ubíhá nám čas relativně rychleji. Zvýraznění tohoto rozdílu je také podmíněno odloučením jedinců, kteří se po určité době setkávají a uvědomují si, že se něco změnilo. Že to, co mezitím prožili, více či méně zasáhlo do jejich vztahu. Zkušenost z první cesty bludištěm se tedy zřejmě výrazně projeví na vnímání cestovatele, a to jednak díky určité míře sebereflexe, k níž se během putování dopracoval, a jednak díky změně vnějšího prostředí, kterou vnímá.

D

Jirásek (2007) pojímá labyrint jako výzvu k putování, nikoli jako bariéru. Tato idea je dána představou, že labyrint v takovémto pojetí by měl být vlídným a lákavým prostředkem pro získání poznání, nikoli nepřátelským motivem svázaným se ztrátou orientace. S tím lze jistě souhlasit. Motiv bariéry je však možno nazírat dvojím pohledem. První vidí bariéru jako zcela nevídanou překážku. Tou je například jazyková bariéra, která brání v komunikaci mezi národy, nebo bariéry, které znemožňují zdravotně postiženým lidem účastnit se plnohodnotného života. Právě bezbariérové vstupy budované za účelem lepšího začlenění hendikepovaných osob do společnosti se staly jakýmsi symbolem pro překonávání všemožných propastí mezi lidmi, z nichž mnohé jsou zakotveny hluboko v jejich myslích. Je však možno též vidět bariéru jako překážku v obecném slova smyslu. Citově neutrálně na nás může působit například Velká útesová bariéra, ovšem pravděpodobně pouze do okamžiku, kdy se o ni roztříští naše loď. Překážka je totiž lidem vždy na překážku.

Ovšem mezi tím překážky překonávat a mezi tím překážky odstraňovat lze najít významný rozdíl. Dalo by se říci, že překonávání překážek je prubířským kamenem lidských schopností a hnacím motorem vývoje. Neschopnost překonat některé překážky vedla mnohdy v historii k tomu, že překážka byla odstraněna. I to je součástí vývoje a rozdíl mezi překonáním a odstraněním překážky v mnoha konkrétních případech splývá. Na tento problém je možno se dívat z více zorných úhlů, nic neplatí absolutně. Vykácení lesa a stavba nové silnice je překonáním překážky formou jejího odstranění. „Překážka neznamena pouze to, že je něčemu bráněno. Překážka je současně také povoz – je to obojí,“ uvádí Trungpa (2006) ve své zenbuddhistické stati o probuzeném stavu mysli.

E

Některé známé příklady ukazují, jak nejednoznačně může vyznívat pokus o dělení způsobů vypořádávání se s překážkou na její překonávání a odstraňování. Postavit vejce na špičku představuje úkol, který je za normálních okolností těžko řešitelný. Tím, že Kolumbus vejce (údajně) natukl, pomohl si trikem, podobně jako když Alexandr Makedonský rozřal mečem gordický uzel, který se jeho předchůdci pokoušeli poctivě, leč marně rozvázat. Originalita těchto postupů jim zaručila nesmrtelnost (které by se ovšem jejich autorům dostalo tak či tak). Z pohledu fair play se jedná o poměrně problematické metody, ale to v dané chvíli není nejpodstatnější. Překážka byla v těchto případech překonána tím, že byla odstraněna. Postavit na špičku natuknuté vejce, či rozetnout uzel mečem by dokázal takřka každý. Oceňována je však původnost a ta přináleží jen prvnímu nápadu.

Vrátíme-li se k labyrintu, vidíme možnost odstranění překážek jako poměrně komplikovanou. Snad by takovéto řešení vypadalo tak, že bychom vyrazili ve stěně bludiště díru, jíž bychom se potom dostali ven. To by bylo skutečné odstranění překážky. Jak je to však s proslulým Ariadniným klubkem? Jedná se o překonání překážky či jde spíše o její odstranění? Pro první variantu hovoří skutečnost, že úkol byl splněn a labyrint pokořen, aniž by byl přitom jakkoli poškozen či přetvořen. Na druhé straně, logický problém, který průchod labyrintem představuje, byl zlikvidován podobným způsobem, jako tomu bylo v případě Kolumbova vejce nebo gordického uzlu. Najít cestu zpět z bludiště podle provázku je trochu jako byste přikryli správné řešení hádanky prstem, ale v nestřežené chvíli byste prst nadzvedli a zajel by vám pod něj zrak. To je již jednoznačné odstranění překážky způsobem, který asi málokdo bude váhat označit jako podvod. Ovšem, na tomto místě je třeba vidět, že v případě Thésea nešlo o podvod, protože jeho

cílem bylo zbavit Athény krvavých poplatků zabitím Mínotaura, nikoli vyřešit logický problém cesty labyrintem.

F

Nyní se dostáváme k podstatnému momentu, který se týká symbolu labyrintu v souvislosti s poutí či putováním. Jak již bylo řečeno, existují různé druhy labyrintů. V některých se snažíme dostat do určitého místa, kde je skryta cílová meta. Takovéto putování je častým motivem v náboženství, filozofii i literatuře. V naší kulturní oblasti jej lze identifikovat například s hledáním svatého grálu. V oblasti fantasy literatury je takový motiv podrobně rozpracován v Tolkienově trilogii *Pán prstenů* (Ellwood, 2004). Často, jak už bylo zmíněno, může být úkol spojen i s návratem zpět. Zde bychom mohli hovořit o úkolu, jenž spočívá v předání určitého poselství. Pohádková pouť Plaváčka za třemi zlatými vlasy Děda Vševěda (Erben, 2003) je příkladem takového putování za konkrétním cílem. Přitom je zajímavé, že význam samotného ústředního motivu, tedy vyžádaných zlatých vlasů, značně bledne oproti významu služeb, které Plaváček na základě zkušeností ze své pouti poskytuje občanům měst postižených katastrofami, symbolizovanými hadem na prameni a vadnoucí zlatou jabloní. Ostatně i klíčový moment příběhu – předání vesla hamižnému králi – je podmíněn informací, kterou Plaváček opět získal jakoby mimoděk na své cestě. Zmíněný příběh nás dovádí k hledání vztahu mezi pojmy „cesta“ a „cíl“.

Symbol labyrintu nám může pomoci v rozlišení různých pojetí těchto dvou motivů. Vezmeme-li v úvahu známé heslo, že důležitá je cesta a nikoli cíl, můžeme jej v určitém případě chápat tak, že bez cíle se obejdeme. Tím je myšleno, že se obejdeme bez jasné definice toho, kam a proč chceme dojít. Již odedávna se mladíci v určitém věku vydávali do světa takzvaně na zkušenou, aby poznali cizí kraje a obyčeje a přiučili se tomu, co by se jim později mohlo hodit. Tyto cesty jsou příkladem zmíněného možného výkladu sledovaného motta. Beatnická bible Jacka Kerouaca *On the Road* vypovídá na příkladu hlavních hrdinů s výrazně symbolizujícími jmény Dean Moriarty a Sal Paradise mnoho o putování, které není spojeno se snahou o dosažení konkrétního cíle (Kerouac, 1999). Takovéto chápání cesty může vést až k jejímu povýšení na samotný smysl našeho konání. Cesta je cíl, to odpovídá zenbuddhistickému chápání. „Přítomnost je jediná cesta, jak vidět přímo“ (Trungpa, 2006). Na toto téma bylo již mnoho napsáno a vyřčeno.

„Pragmatism je především metoda dovolující řešit spory, jež jinak byly by nekonečné; v takovém případě pragmatista hledí přetlumočiti každý ze sporných názorů podle jeho praktických následků,“ uvádí Čapek (1987) a ukazuje tím na poněkud jiné chápání vztahu cíle a cesty, které je častější spíše u západních filozofů. Utilitarismus, který je významným teoretickým východiskem pragmatismu, považuje užitek za základ a kritérium mravnosti. Na této platformě není možné provést hlubší revizi pohnutek uvedených filozofických a náboženských směrů, a to ani z pohledu vztahu k jednomu fenoménu, nicméně v elementárním nazírání vidíme u zenbuddhismu zřetelný příklon k „cestě“, u utilitarismu či pragmatismu potom k „cíli“.

G

Existuje však i jiný možný výklad hesla „cesta je důležitější než cíl“. Ten nám ukazuje vzájemnou symbiózu cesty a cíle, které nemohou existovat bez vzájemného propojení. Na cestu se vydáváme za určitým cílem. Významný představitel stoicismu Seneca je autorem známého výroku: „Kdo nezná přístav, do kterého se chce plavit, tomu není žádný vítr příznivý.“

„Ten nejpomalejší, který neztratí cíl z očí, jde stále ještě rychleji než ten, který bloudí bez cíle,“ řekl pro změnu o nějakých sedmnáct set let později německý osvícenec Lessing.

Tyto výroky determinují jistou nezbytnost cíle. V takovémto chápání by pro nás cesta bez cíle neměla smysl a ani bychom se ji nepokoušeli uskutečnit. Avšak aniž bychom jakkoli popírali tuto skutečnost, můžeme hledat stav mysli, kdy skutečnou cenu má naše vnitřní prožívání, které nám poskytuje cesta. Tedy to, co během cesty vnímáme a čím procházíme.

Jako určitý příklad nám může posloužit běžecký závod. Na start nastupujeme s jasným cílem. Tím může být snaha pokořit soupeře nebo hodnotu dosaženého času. Během závodu potom musíme prokázat schopnost bojovat s únavou (tedy nepohodlím) a vnitřní prožitek, byť v určitých chvílích fyzicky nepříjemný, nás obohacuje. V okamžiku, kdy se dostáváme do cíle, v podstatě přestává tento být pro nás zajímavý. Vzniká tu velmi zajímavý paradox, neboť porážka v takovémto chápání je pozitivnějším jevem než vítězství. Porážka poskytuje mnohá ponaučení pro to, jak se vyvarovat chyb, je motivujícím prvkem pro příští závod. Vítězství oproti tomu otupuje schopnost a potřebu analyzovat chyby a staví nás do nepříjemné pozice na vrcholu, odkud všechny cesty již vedou pouze dolů. Takto chápaná porážka je tedy prvkem progresivním, vítězství naopak regresivním. Paradox ovšem vzniká ve chvíli, kdy si uvědomíme, že veškeré snažení by zcela ztratilo smysl, kdybychom místo vítězství usilovali o porážku. Dokáže-li člověk usilovat o vítězství a přitom pozitivně vnímat porážku, naplňuje do jisté míry zásadu, že cesta je důležitější než cíl. Přistoupíme-li na tento výklad, potom pro nás obecně nemá žádný smysl podvádět, zkracovat si cestu, ať již reálně nebo obrazně (třeba prostřednictvím dopingů). Ten, kdo prahne po slávě, cenách a stupních vítězů, chová se nepříliš prozíravě, protože uspokojení z takovéto preference cíle před cestou nemívá dlouhého trvání. Také proto je obraz výkonnostního sportu často takový, že nadějní mladíci polykají v šestnácti letech nadměrné tréninkové dávky, jež tělo dočasně akceptuje, a ženou se za vítězstvími podporování trenéry, kteří se chlubí výkony svých svěřenců a jsou podle jejich úrovně placeni. Výsledkem je potom nepřeborná řada dvacetiletých mladíků, kteří si odnášejí na památku své krátké sportovní kariéry zdravotní problémy a se sportem nechtějí nadále mít nic společného. To je důsledek toho, je-li cesta programově podřízena cíli. Jakou roli v takovémto přístupu může hrát symbol labyrintu? Labyrint nám poskytuje v podstatě obojí – cíl i cestu. Cíl je dán úspěšným průchodem bludištěm, cesta je nezbytným předpokladem k dosažení tohoto cíle. To nás zbavuje potřeby vlastního definování cíle a cesty a odstraňuje problém volby. Tady za předpokladu, že labyrint je již vytvořen a my jsme postaveni před úkol se s ním vypořádat. V principu není rozdíl mezi tím, je-li labyrint stavbou, logickou hádkou, stavem mysli, či dokonce je-li ukryt v našem srdci (řečeno s Komenským). Rozdíl je spíše v tom, podílíme-li se na jeho vytváření, vnímáme-li jeho principy a zákonitosti, či pouze mechanicky procházíme, byť třeba velmi úspěšně, jeho zákoutími, jako kdybychom podle návodu zručně otáčeli Rubikovou kostkou.

H

Nyní se dostáváme zpátky k vítězství a porážce. Již bylo nastoleno určité přirovnání, v němž vítězství je cílem a porážka cestou. Primárně mechanickou aplikací tohoto přirovnání bychom se v případě hesla *cesta je víc než cíl* dostali k tomu, že porážka je důležitější než vítězství, případně pak u zenbuddhistické ideje *cesta je cíl* získáme tvrzení, že porážka je rovna vítězství. Takovéto formulace působí spíše jako aforismy, ale přistoupíme-li na myšlenku existence vzájemné a nutné symbiózy mezi cílem a cestou, mohou nabývat vysoce logického vyznění.

Vraťme se nyní opět do prostředí sportu. To je s motivy vítězství a porážky velmi těsně spjato. Je porážka důležitější než vítězství? Z pohledu regulace vývoje a objemu časové investice můžeme říci, že je minimálně podstatnějším prvkem než vítězství. Jistěže ne každá porážka má

v sobě budoucí vítězství. Na to je většinou třeba mnoha příznivých okolností a absolvování dlouhé cesty.

Porážka se tedy jeví jako nevyhnutelná, vítězství jako možné. Porážka v sobě obsahuje mnoho různých pozitivních prvků, ovšem jejich aktivní využití je limitováno schopností vypořádat se s těmi negativními. To je možné pouze v případě, kdy vítězství je naplněno nebo alespoň není zcela nereálné. Naplnění vítězství je však podmíněno primárním zadáním, přičemž určující faktory jsou vysoce relativní. Je-li cílem jednoho závodníka získat zlatou medaili a cílem druhého dokončit závod, pak první závodník utrpí porážku, skončí-li na druhém místě, a druhý, který ve stejném závodě doběhne daleko za ostatními, dobývá vítězství. To v jakési dvojjednosti ukazuje na nezbytnost existence cíle a současně na komplexnější a trvalejší hodnotu, již přináší cesta. Nebude-li cíl stanoven, je problematické hovořit o vítězství či porážce, protože schází jakékoli kritérium. Obrovské individuální rozpětí, v němž se může pohybovat konkrétní hranice mezi vítězstvím a porážkou, však ukazuje, že se jedná o vysoce subjektivní limit. Tudíž hodnota tohoto limitu je relativní a diskutabilní z pohledu trvalosti ve vývoji. Oproti tomu vše, co nám přináší cesta, je mnohem trvalejšího charakteru a přínos cesty je také významnější v univerzalitě jeho vyznění.

I

Zejména některé východní filozofie nepovažují vítězství za téma, jímž je nutné se příliš zabývat, protože odvádí pozornost od dosažení vnitřní rovnováhy, nirvány, sebereflexe či probuzeného stavu mysli. V lidské historii je však řetězec vítězství a porážek spolehlivým průvodcem fylogenezí i ontogenezí. A to, ať již se jedná o výsledky významných bitev, které leckdy přímo točily koly dějin, či jde o osobní boj o přežití lidského jedince v různých etapách vývoje společnosti. Značně extrémní preferencí důležitosti vítězství je všeobecně známý Čingischánův výrok: „Drtit nepřátele, vidět je padat před námi na tvář, brát jim koně, slyšet bědování jejich žen. To je nejlepší na světě.“ Právě významným vojevůdcům by představa, že porážka je cennější než vítězství, před rozhodující bitvou mohla připadat jako pošetilá, či spíše zcela bláznivá. Ovšem, vrátíme-li se k myšlence, že o vítězství je třeba usilovat všemi možnými dostupnými a v daném kontextu přípustnými prostředky, aby potom případná porážka (přesněji řečeno to, co z porážky ve formě ponaučení můžeme pro sebe získat) mohla být chápána jako jev pozitivní, nevyznívá takovéto pojetí úplně nelogicky.

Pozitivní pojetí porážky je ovšem podmíněno vysokou úrovní sebevědomí a nesmí být provázeno dlouhodobou neúspěšností. Při cestě labyrintem je tak nutno stanovovat postupné cíle a dosahovat dílčích vítězství. „Drobnými krůčky se dojde daleko,“ bylo krédo Emila Zátopka, nejúspěšnějšího atleta naší historie. „Vůli si vypěstujete dodržováním a stupňováním tréninku,“ říkal mladým, netrpělivým a ambiciózním běžcům. (Kožík, 1957). Porážky na Rošického memoriálu v roce 1955 na trati 5000 metrů od Ivana Ullspergera či na OH v Melbourne 1956 v maratonu od Alaina Mimouna přijal Zátopek jako vítězství svých žáků a přátel a dokázal se spolu s nimi radovat.

Mnoho z již řečeného obsahuje prastarý bájný příběh, v němž siláka Hérakla potkaly dvě ženy. Jedna byla vyšňořená, zářila zlatem, byla dovedně nalíčená a jmenovala se Rozkoš. „Půjdeš-li se mnou,“ řekla Héraklovi, „povedu tě cestou nejpríjemnější a nejpohodlnější. Budeš žít v samých radovánkách a do smrti nepoznáš, co jsou starosti a trampoty.“ Druhá žena byla oděna v prosté bílé roucho, jmenovala se Ctnost a hrdinovi řekla: „Já nedávám nikomu život lehký, naopak. Kdo jde se mnou, často si poraní nohy o kameny a popíchá se o trny, ale nakonec mi každý blahorečí. Jen se mnou se dochází nesmrtelnosti. Kdo jde po cestě Rozkoše, nezbude po něm nejmenší památka“ (Mertlík, 1972).

Literatura:

- Čapek, K. (1987). *Univerzitní studie*. Praha: Československý spisovatel.
- Ellwood, R. (2004). *Frodova cesta*. Brno: Alman.
- Erben, K. J. *Kytice*. (2002). Praha: Dokořán.
- Erben, K. J. (2003). *Zlatovláska a jiné pohádky*. Praha: Cesty.
- Hemingway, E. (2000). *Komu zvoní hrana*. Praha: Euromedia Group – Knižní klub.
- Hrubín, F. (2006). *Špalíček veršů a pohádek*. Praha: Albatros.
- Jirásek, A. (1961). *Staré pověsti české*. Praha: SNDK.
- Jirásek, I. (2007). Labyrint – nikoliv bariéra, ale výzva k putování. *Studia sportiva*, 1(1), 46–51.
- Kerouac, J. (1999). *On the Road*. London: Pinguin.
- Kožík, F. (1957). *Na shledanou, Emile*. Praha: SNDK.
- Mertlík, R. (1972). *Starověké báje a pověsti*. Praha: Svoboda.
- Trungpa, Ch. (2006). *Meditace v akci*. Praha: Eminent.
- Vejmola, S. (1989). *Konec záhady hlavolamů*. Praha: SPN.
- Voskovec, J. & Werich, J. (1980). *Hry*. Praha: Československý spisovatel.
- Zamarovský, V. (1996). *Bohové a hrdinové antických bájí*. Praha: Brána.

Několik poznámek na závěr:

- Jedná se o text, který není dostupný na webu. Tím by mělo být podpořeno, aby úkoly byly vytvářeny samostatně a kreativně.
- Abstrakt, klíčová slova a názvy podkapitol skutečně existují. Je tedy možno porovnat výsledek úkolu s originálem. Pointou úkolu však není být co nejblíže k originálnímu znění textu, ale najít logické vazby a ústřední myšlenky.
- V poslední době došlo k razantnímu prostupu umělé inteligence do oblasti formování myšlenek a tvorby esejí. Byl proto zvolen takový text, u něhož je možná značná variabilita výkladů. Ta bude také chápána jako pozitivum.
- Z důvodu jisté obezřetnosti v kontextu ochrany autorských práv a také kvůli silnějšímu zohlednění předchozího bodu byl zvolen právě tento text.
- Pokud není téma pro někoho dostatečně zajímavé, je třeba úkoly vnímat spíše jako nácvik obecných dovedností. Pokud však naopak téma někoho zaujme, je možno dodatečně vést o daném textu a jeho obsahu případně další diskusi.

Hodně zdaru a trpělivosti!

Emanuel Hurych, 2024